

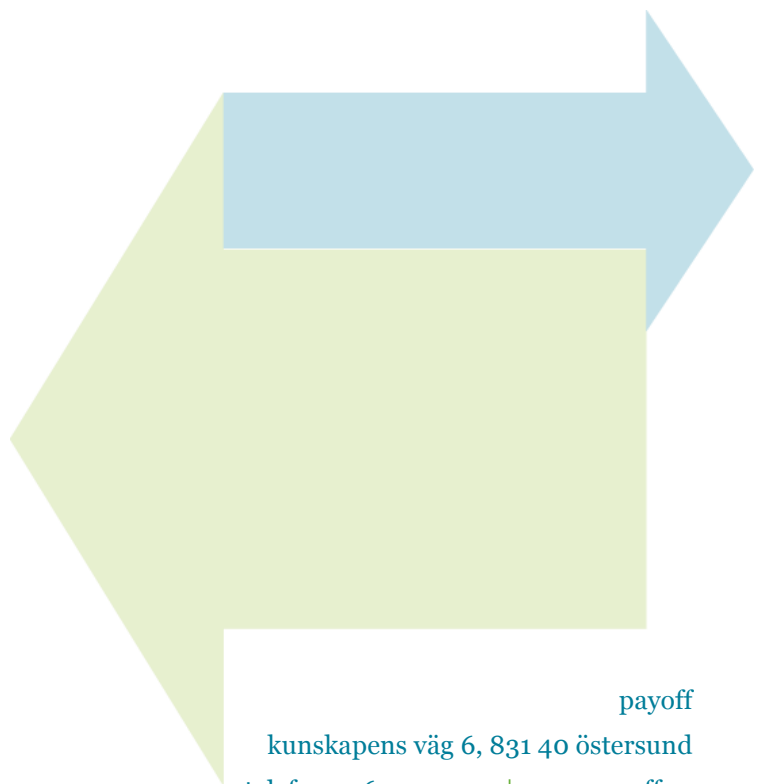

Utvärdering av sociala investeringar

Delrapport Utvärdering av C2C/PIMA

Jonas Huldt

Göteborg, 2018-01-23

payoff

kunskapens väg 6, 831 40 östersund
telefon 076-13 41 503 | www.payoff.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	5
Payoff's uppdrag	6
Nuläge och analys	7
Arbete i fokus	7
Flexibla anställningsformer.....	7
Planering	7
Samutnyttja personal	8
Ledning och kompetensöverföring	8
Delegation och mandat att fatta beslut.....	9
Samverkan med externa parter	9
Att nå fram till målgruppen	9
Behov av stöd.....	10
Genusperspektivet	10
Likabehandling och sekretess	10
Resultat och måluppfyllelse	11
C2C/PIMA väcker intresse	12
Hållbarhet och uppföljning	12
Styrgruppens uppdrag och inriktning	12
Implementering	13
Rekommendationer	14

Sammanfattning

Payoff har fått i uppdrag att stödja och utvärdera projektet C2C/PIMA. Denna delrapport avser det arbete som genomförts i projektet fram till december 2017.

Payoff har följt projektet via deltagande på processdagar, dokumentation från projektet samt att fokusgrupper har genomförts både med deltagare i projektet samt personal. Payoff har även haft regelbundna avstämningar med projektledaren.

Fokus för utvärderingen under hösten har varit att få en förståelse för hur verksamheten är uppbyggd, hur den planeras och hur den genomförs. Detta har jämförts med deltagarnas uppfattning kring verksamhetens genomförande och vilka förväntningar och förhoppningar de har på sitt deltagande i C2C/PIMA och vad det skall resultera i.

Fokusgrupperna har visat att C2C-verksamheten riktar sig mot en svår och komplex målgrupp. Samtidigt finns det en tydlig förväntan hos deltagarna att insatsen ska fokusera mer mot att komma i arbete och deltagarna därigenom ska kunna ta ansvar för sin egen försörjning och leva ett mer självständigt liv. Det är viktigt att ta vara på detta engagemang.

Det finns en potential att öka kvaliteten i planeringen av själva genomförandet, så att det både finns individuell coaching av deltagarna, samtidigt som övriga deltagare inte hamnar i "vänteläge". Deltagarna i verksamheten har både stora behov och stora krav, samt blir snabbt rastlösa. Personalen bör därför fundera kring hur alla i gruppen ständigt kan vara sysselsatta med meningsfulla uppgifter under den tid som de befinner sig hos C2C.

C2C-personalen har fått muntlig återkoppling redan innan denna rapport och de har varit snabba och öppna med att ta till sig synpunkter och att hitta lösningar i vardagen för att utveckla verksamheten. Detta har varit ett genomgående förhållningssätt inom hela C2C-verksamheten, redan från starten med killarna i deras projekt.

I vanlig ordning vill Payoff även lyfta fram behovet av att styrgruppen har en löpande diskussion kring hur lärdomar och arbetssätt ska tas tillvara och implementeras efter projekttidens slut. När det gäller implementering ser vi att det finns en tydlig plan och framförhållning när det gäller hela processen.

Utöver de rekommendationer som redovisas nedan i punktform finns ytterligare resonemang och förslag i själva rapporten. Utifrån vad som beskrivs i denna delrapport vill Payoff lyfta fram följande rekommendationer till projektet:

- Öka fokus i det allmänna upplägget mot att deltagarna ska komma i arbete, vilket det finns en tydlig efterfrågan av från deltagarna, exempelvis genom att:
 - Mer fokus på att skriva CV och söka faktiska jobb
 - Få möjlighet att träna jobbintervjuer och rollspel
 - Anordna träffar med arbetsgivare och fler studiebesök
 - I större utsträckning reflektera över "studiespåret" för att se vilka deltagare som bör inrikta sig mot studier som ett första steg, innan de söker vidare till jobb
- Säkerställa att det finns flexibla anställningsformer, vilka stödjer deltagarna i de-

ras utvecklingsprocess mot arbete. Att kunna ta steget ut i arbetslivet med stöd av projektet är en framgångsfaktor som inte får hindras av att regelverket för olika typer av anställningsformer inte stämmer överens med deltagarnas situation.

- Arbeta med och höja kvaliteten i planeringen av den dagliga verksamheten, så att personlig coaching kan kombineras med att alla i gruppen har tydlig och meningsfulla aktiviteter och sysselsättning. Inga deltagare ska behöva hamna i "väntläge" under den tid som de befinner sig i C2C-verksamheten.
- Tydliggöra personalens riktlinjer och principer vad gäller sekretess och likabehandling av deltagarna i gruppen. Vid behov av särbehandling måste förståelse skapas hos berörda.
- Fortsätta det påbörjade arbetet med att samutnyttja personalen inom C2C och C2C/PIMA, så att kompetens utnyttjas på ett optimalt sätt i förhållande till deltagarnas behov och att personalen får möjlighet att arbeta med arbetsuppgifter som ligger inom deras egna intresseområden.
- Fortsätta det påbörjade arbetet med att säkerställa att den dagliga ledningsfunktionen för C2C och C2C/PIMA i större utsträckning finns närvarande i C2C/PIMA-verksamheten.
- Säkerställa tydligare riktlinjer för hantering av sekretessinformation, i enlighet med GDPR, samt delegation för att fatta avgörande beslut, exempelvis att stänga eller avsluta en deltagare på grund av misskötsel.
- Styrgruppen behöver ta ett utökat ansvar och säkerställa att C2C/PIMA får tillgång till en kontakt inom Vuxenpsykiatri, vilket kan fungera som ett bollplank i hanteringen av frågeställningar och deltagare med behov av extra stöd.
- Projektet får i uppdrag att ta fram en metodbok för att besvara det övergripande syftet med projektet, vilket också blir en dokumentation som kan användas vid spridningsinsatser.
- Fortsätta det strukturerade arbetet inför beslut om implementering och därefter förberedelser inför att bedriva PIMA inom ramen för den ordinarie C2C-verksamheten. Det är då viktigt att styrgruppen fokuserar på den hela C2C-verksamheten, hela målgruppen och hela personalgruppens utmaningar, förutsättningar och möjligheter.

Genom denna rapport hoppas Payoff att kunna bidra till projektets fortsatta positiva utveckling och att projektet ska uppnå sina mål.

Inledning

Västerås stad har under flera år bedrivit Chance2Change, ofta kallat C2C, som ett projekt med finansiering från Samordningsförbundet Västerås. Ursprungligen var målgruppen både killar och tjejer i åldern 18-25 år. Projektet valde tidigt att fokusera på unga killar, då det fanns många killar som sökte sig till projektet men inga tjejer. Målet var att dessa unga, vuxna män skulle integreras i samhället.

C2C-projektet för killar visade fina resultat, så väl verksamhetsmässigt som samhällsekonomiskt, och när projektet avslutades så implementerades verksamheten inom ramen för den ordinarie budgeten för Förebyggarcentrum på SFE, Förvaltningen för stöd, fritid och entreprenad, Västerås stad.

Framgångsfaktorer för C2C för killar har varit:

- Anställning
- Praktisk samverkan med berörda myndigheter utifrån varje individs behov.
- Möjligheten att träffa deltagarna dagligen.
- Relativt lång projekttid, där deltagarna har möjlighet att vara inskrivna i 18 månader.
- Flexibilitet inom projektet ger möjlighet till individuella lösningar.
- Deltagarna har fått en meningsfull sysselsättning där de är efterfrågade.
- De finns en struktur och förväntningarna är tydliga.
- Vägledarna skapar relationer, är tålmodiga, står kvar, lyssnar, sätter gränser och peppar.
- Att några deltagare ganska snabbt gick ut på praktik, samt att deltagare från den tidigare verksamheten fått arbete, skapar en tilltro till projektet.
- Supported employment.
- Engagerad styrgrupp med bredd, som vågat ta beslut och anpassa verksamheten efter behov. Arbetsförmedling, Västerås Stad, Kriminalvård och Polis (Regionen).

I samband med beslutet att begränsa målgruppen till endast unga män sades också att behovet av likande stöd till unga kvinnor behöver utredas, vilket också gjordes.

Under våren 2016 gjordes en ansökan till styrelsen för Samordningsförbundet Västerås angående medel för att starta upp ett C2C-projekt för tjejer, kallat PIMA. Ansökan beviljades och projektet startade i augusti 2016.

Syftet för C2C/PIMA är att stärka unga kvinnor i utanförskap, 18-25 år, på vägen mot arbete eller studier, för att skapa nytta för individen, omgivningen och samhället.

Det övergripande *målet* för C2C/PIMA är att ta fram en modell/verksamhet som bygger på de framgångsfaktorer och den struktur som gäller för C2C för killar, anpassat för tjejers behov. Strategier för att nå och attrahera tjejerna ska särskilt redovisas. Dessutom ska projektet synliggöra målgruppen och dess behov.

Projektets *effekt*mål är följande:

1. Minst 60 % av alla deltagare ska vara i arbete alt studier efter 18 månader i projektet.

2. Återbetalningstiden för projektet är högst 18 månader, enl. samhällsekonomiska beräkningar.
3. Förbättrad samverkan mellan myndigheter

Angående implementering av projektet finns det redan i ansökan en ambition att C2C/PIMA ska bli en del av den totala C2C-verksamheten och implementeras i den ordinarie verksamheten för Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden från budgetåret 2019.

Payoff's uppdrag

Payoff har fått i uppdrag att genomföra extern utvärdering av projektet C2C/PIMA, dels i form av en lärande utvärdering, dels i form av en samhällsekonomisk utvärdering inklusive en socioekonomisk analys.

Syftet med den lärande utvärderingen är att skapa förutsättningar för hållbara resultat samt synliggöra vad som lett fram till resultaten. Utvärderingen ska innehålla en slutrapport med genomgång av uppnådda resultat, effekter, vilka metoder och arbetssätt som utvecklats, hur väl projektet har nått sina mål, mervärden, framgångsfaktorer, hinder samt slutsatser/förslag kring hur ordinarie verksamheter kan utvecklas. Under projekttiden kommer Payoff bland annat delta på processdagar, genomföra fokusgrupper/intervjuer, ta del av dokumentation från projektet, återkoppla sina iakttagelser, lyfta frågeställningar som Payoff anser viktiga för att utveckla projektet och öka måluppfyllelsen, allt i syfte att öka de långsiktiga effekterna.

Syftet med den samhällsekonomiska utvärderingen är att synliggöra de ekonomiska effekterna dels för samhället totalt, dels för respektive myndighets/organisations ansvarsområde och för deltagarna. Den samhällsekonomiska rapporten ska kunna användas som underlag för beslut om framtida prioriteringar i budget, med syfte att implementera C2C/PIMA i den ordinarie verksamheten i Västerås stad.

Målsättningen med båda utvärderingarna är att de skall kunna ligga till grund för att bedöma projektets resultat, lönsamhet och lärande. Information från utvärderingarna ska även underlätta spridning av resultatet, vara ett beslutsunderlag för att avgöra Om, Vad och Hur projektet skall implementeras och hur ordinarie verksamheter kan utvecklas.

Payoffs utgångspunkt är att en utvärdering i möjligaste mån skall vara lärande och följa projektet kontinuerligt. Det innebär att resultat och lärdomar synliggörs för att underlätta såväl själva genomförandet som spridningen och påverkan. Det ingår också att granska och ifrågasätta projektets mål, för att kunna utveckla målbilden under projektets gång.

Payoff utgör "externa ögon" och skall komma med oberoende synpunkter på projektets genomförande relativt plan, syfte och förväntat resultat och möjliga långsiktiga effekter. Tanken är att stödet skall vitalisera, underlätta och effektivisera genomförandet. Utvärderingen ska även utgöra ett processtöd och vara ett bollplank till projektledningen under genomförandet.

Nuläge och analys

Arbete i fokus

Den övergripande målsättningen för C2C/PIMA är att deltagarna ska kunna bryta sitt utanförskap och integreras i samhället. En av de viktigaste förutsättningarna för att deltagarna ska kunna klara att genomföra denna utveckling är att de klarar av att söka, få och behålla ett arbete. Med utgångspunkt från den problematik som deltagarna har finns det självklart svårigheter i processen mot självförsörjning genom arbete. Men Payoff kan vid sina intervjuer med olika deltagare konstatera att målgruppen är högt motiverad. Deltagarna säger själva att de vill att det ska bli ett ökat fokus på arbete i det grundläggande arbetet och metodiken i C2C/PIMA.

Det är ganska troligt att deltagarnas egen kunskap om sina behov och sin utvecklingsprocess inte är fullständig, utan att personalen behöver göra professionella bedömningar och förankra dessa hos deltagarna. Det kan t.ex. innebära att det behöver vara ett större fokus på att förbättra deltagarnas psykiska och fysiska hälsa i början av deltagarnas tid i projektet än vad deltagarna själva förstår. Det vill säga att vissa grundläggande byggstenar måste vara på plats innan deltagarna är redo att ta nästa steg och gå ut på praktik och söka jobb. Men Payoff vill poängtera vikten av att ta vara på deltagarnas eget engagemang att vilja hitta en egen försörjning. Vi anser därför att projektet i större omfattning ska se över hur deltagarna tidigt och kontinuerligt kan få ett tydligare stöd i att söka arbete och få erfarenhet och kunskap om vilka krav som ställs på arbetsmarknaden.

Flexibla anställningsformer

Det är när deltagarna kommer ut i arbete som det blir på riktigt. Alla andra insatser i projektet kan ses som förberedande. Under C2C-projektet för killar stannade hela denna process upp under ett halvår, när det inte gick att hitta former för att kombinera arbete, ersättningsform och vilken part som skulle ansvara för arbetsmiljöansvaret. Resultatet blev att flera deltagare som var redo att ta steget ut i arbetslivet blev försenade i sin process och det uppstod en risk att den personliga utveckling som deltagarna hade klarat av att genomföra skulle raseras.

Payoff vill därför poängtera och lyfta fram vikten av att dessa frågor löpande diskuteras inom C2C/PIMA-projektet och tillsammans med styrgruppen. Att deltagarna kommer i arbete är både målet, men också verktyget för att uppnå ett lyckat resultat för individen, projektet, staden och i förlängningen samhället. Förutom att säkerställa anställningsformer kan projektet även undersöka möjligheterna att i större utsträckning utnyttja kommunens egna verksamheter på ett mer utvecklat sätt. Kommunen är ju själva en arbetsgivare med en mycket stor bredd på sina olika yrken och arbetsuppgifter.

Planering

Payoff har under sina intervjuer med deltagare fått en tydlig beskrivning hur de uppfattar strukturen och arbetet i C2C/PIMA-verksamheten. Deltagarna beskriver vilka delar som de uppfattar ingår i metodiken och hur de anser att den fungerar. Utifrån deras beskrivningar och påföljande intervjuer med personalen anser Payoff att det finns en potential

att öka kvaliteten i planeringen av själva genomförandet. Deltagarna har dels behov av individuell coaching där de får personligt stöd av personalen kring frågor som är aktuella för respektive deltagare. Dels är det viktigt att övriga deltagare inte hamnar i "vänteläge" utan några meningsfulla arbetsuppgifter när personalen arbetar med individuell coaching. Deltagarna i verksamheten har både stora behov och stora krav, samt blir snabbt rastlösa. Personalen bör därför fundera kring hur alla i gruppen ständigt kan vara sysselsatta med meningsfulla uppgifter under den tid som de befinner sig hos C2C.

Samutnyttja personal

Verksamheten i C2C och projektet C2C/PIMA har hittills till stor del varit två parallella verksamheter. Metodiken och målgruppernas behov har varit likartade. Däremot har personalen till stor del varit uppdelad och inte samverkat i någon större omfattning. Det finns nu en aktiv dialog inom personalgrupperna och i samråd med den närmaste ledningen att samverkan ska öka. Payoff vill framföra att vi ser positivt på denna dialog och utveckling. Det ger den totala C2C-verksamheten möjligheter att i större utsträckning utnyttja kompetens, arbetsmetoder och erfarenheter från hela personalgruppen. Det ger även möjligheter att i större utsträckning täcka upp för varandra vid frånvaro och ledigheter.

En viktig del är också att personalen, som idag är uppdelad med manlig personal i killgruppen och kvinnlig personal i tjejgruppen, blir mer blandad. Personalen själva lyfter detta som en viktig och positiv effekt, då de tydligt kan se hur klimat och diskussioner förändras i deltagargrupperna när personalen består av både kvinnlig och manlig personal. Detta är särskilt viktigt att uppmärksamma då deltagarnas mål är att integreras i samhället och där kommer de alltid hamna i sammanhang där de behöver klara av att kunna fungera tillsammans med både män och kvinnor.

Om jobbrotation genomförs skapar det möjligheter att utnyttja personalens styrkor och intresseområden i större utsträckning. Detta är viktigt både ur ett deltagar- och ett personalperspektiv. För deltagarna betyder det att de får tillgång till fler "specialister" genom att personalens kompetens utnyttjas mer riktat i förhållande till deltagarnas behov. För personalen ger det större möjligheter att få arbeta med frågeställningar och arbetsuppgifter som ligger i linje med deras styrkor och intresseområden, vilket är viktigt för att personalen ska känna arbetsglädje och orka bedriva sitt viktiga arbete.

Ledning och kompetensöverföring

C2C och C2C/PIMA har en och samma ledning i det dagliga arbetet. Samtidigt bedrivs verksamheterna i två olika lokaler, vilka ligger skilda från varandra. Det är därför inte möjligt för ledaren att vara på plats i båda verksamheterna samtidigt.

Payoff kan via intervjuer och dialog med personal konstatera att personalen fungerar och agerar lite olika i de två personalgrupperna. Närvaron av ledningen är också ojämnt fördelad i tid. Payoff vill uppmuntra att ledningen i större utsträckning finns på plats i båda verksamheterna för att, i det dagliga arbetet, kunna föra dialog, ge stöd och fånga upp utvecklingsområden och goda exempel. Därigenom underlättas kompetensöverföring och gemensamma värderingar säkerställs.

Delegation och mandat att fatta beslut

Personalen som arbetar inom C2C och C2C/PIMA har stor erfarenhet och omfattande kompetens av att arbeta med målgruppen. Det gör att de till stor del kan fungera och arbeta självständigt och ta egna beslut. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att vem som har rätt att fatta vilken typ av beslut.

Payoff vill poängtera vikten av att en diskussion löpande behöver hållas inom personalgruppen kring olika beslut; vem som har rätt att besluta och på vilka grunder. På så sätt säkerställs kvaliteten i besluten och att ingen fattar beslut inom frågeställningar där de inte ha mandat.

Samverkan med externa parter

Payoffs uppfattning är att verksamheten inom C2C har varit duktiga på att samverka med berörda och externa parter ända sedan starten. Exempelvis har polisen varit en viktig part i arbetet. Under lång tid har det funnits diskussion och ett upplevt behov av en närmare kontakt med vuxenpsykiatri. I den frågan har C2C/PIMA inte hittat någon lösning. Eftersom projektet löpande tar upp behovet är det Payoffs uppfattning att denna fråga måste få högre prioritet. Klarar inte projektet av att hantera och upprätta denna kontakt själva anser Payoff att styrgruppen behöver ta ett utökat ansvar och säkerställa att C2C/PIMA får tillgång till en kontakt inom Vuxenpsykiatri, vilket kan fungera som ett bollplank i hanteringen av frågeställningar och deltagare med behov av extra stöd.

Att nå fram till målgruppen

När C2C för killar startade fanns ett tydligt behov av denna typ av stöd för en grupp unga män. Under den tid som har gått har C2C:s rykte vuxit sig allt starkare hos målgruppen och det finns hela tiden unga vuxna män som söker sig till C2C. De tjejer som har liknande behov är svårare att få kontakt med eftersom de inte alls är lika synliga som killarna. Dom söker sig inte heller självmant till C2C/PIMA. I alla fall inte inledningsvis.

Payoff kan konstatera, efter att ha intervjuat flera deltagare, att det finns kvinnliga deltagare med behov av stöd på det sätt som C2C/PIMA ger. Tjejerna finns i ett tydligt utanförskap. De har inte klarat sin skolgång, klarar inte av sin egen försörjning samt att flera deltagare har/haft problem med kriminalitet och droger. Deltagarna säger själva att verksamheten i C2C/PIMA behövs och fungerar.

En del i uppdraget för projektet är att hitta metoder för att upptäcka och komma i kontakt med målgruppen. På samma sätt som i C2C har mun-till-mun-metoden fungerat i C2C/PIMA. Inledningsvis fick projektet "hjälp" av killar som kände till C2C-verksamheten och som samtidigt kände till tjejer som var i behov av liknande stöd. Killarna tipsade tjejerna att söka. Det har trots det inte varit lätt att hitta deltagare i den omfattningen att alla platser i projektet har kunnat fyllas. Men nu när projektet varit igång en tid har även C2C/PIMA lyckats arbeta upp ett sådant rykte att det finns en kö av sökande till projektets platser. Bedömningen är därför att rekrytering via mun-mot-mun-metoden är en framgångsfaktor för att nå fram till de målgrupper som C2C finns till för.

Behov av stöd

Är det då säkert att det verkligen finns behov av stöd till målgruppen i den omfattning som C2C/PIMA ger? Kan det helt enkelt vara så att det inte finns så många tjejer i utanförskap? Eller är dom bara svårare att upptäcka och nå än killarna, eftersom dom inte är lika synliga?

Efter att ha följt projektet från start, sett hur det har utvecklats och efter att ha intervjuat deltagare så är det Payoffs uppfattning att behovet finns. Det finns många tjejer som behöver ett väl strukturerat och metodiskt stöd för att kunna bryta sitt utanförskap och för att på sikt klara av att försörja sig själva, klara av att avstå från kriminalitet och droger samt att kunna leva ett självständigt liv. Där är även ett eget och fungerande boende en viktig del i deltagarnas utveckling. Att inte ha någonstans att bo är en viktig del i flera av deltagarnas problematik. Det är därför vår bedömning att den analys som Västerås stad gjorde, det vill säga att det fanns behov av en C2C-insats även för tjejer, var riktig. Staden har också lyckats nå fram till målgruppen och skapat ett förtroende för att de ska få stöd och hjälp om de söker till C2C/PIMA. Däremot kan det vara så att C2C/PIMA-verksamheten behöver utarbeta tydligare strategier för att kunna stötta deltagarna inom boendeproblematiken. Payoff vill i samband med detta framföra att vi även i andra uppdrag, med helt andra målgrupper har observerat hur viktig boendefrågan är i processen att få ordning och reda på sitt liv. Att ha ett eget och tryggt boende är en framgångsfaktor för att kunna arbeta med och bearbeta andra delar i deltagarnas problembild.

Genusperspektivet

Det finns i dag en aktiv diskussion inom den totala C2C-verksamheten kring genusfrågor. Personalen i C2C och C2C/PIMA har själva uppmärksammat att vissa frågeställningar hanteras på olika sätt i kill- respektive tjej-gruppen.

Payoff vill lyfta fram att vi ser positivt på denna medvetenhet hos personal och ledning samt att det är viktigt för både metodutvecklingsarbetet och förtroendet för verksamheten att denna dialog fortsätter.

Likabehandling och sekretess

Att hålla på sekretessen är något som är viktigt, det är både deltagare och personal överens om. Samtidigt är C2C/PIMA en gruppaktivitet där gruppen stödjer varandra och utvecklas tillsammans. För att kunna få en positiv grupputveckling måste deltagare och personal bygga upp ett förtroende mellan sig och även vara beredda att dela med sig av sina tankar och erfarenheter. Ju mer deltagarna öppnar upp och delar med sig desto mer luckras sekretessen upp.

Under Payoffs intervjuer med deltagare var sekretess ett ämne som diskuterades i stor omfattning och deltagarna poängterade hur viktigt de anser att sekretessen är i förhållande till personalen. Samtidigt beskriver deltagarna hur de hela tiden själva pratar med varandra om samma saker. Det betyder att sekretess både är en viktigt och komplicerat ämne. Utöver diskussioner där sekretessinformation diskuteras så finns skriftlig dokumentation som är att betrakta som sekretessbelagd, exempelvis information om drogues-ter.

Payoff uppmanar personal och ledning att se över rutiner för hantering av sekretessbelagt material, muntlig och skriftlig, så att inte obehöriga har tillträde till dessa. Detta arbete bör synkroniseras med kraven i den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som träder i kraft den 25 maj 2018. I övrigt anser vi att det är viktigt att personal och ledning har en löpande dialog angående sitt eget förhållningssätt i förhållande till deltagarna och den information som de får kännedom. Det är viktigt att deltagarna känner trygghet för att information som de lämnar i förtroende inte förs vidare av personalen. Om de sedan själva väljer att berätta om detta för övriga deltagare är det deras eget val.

Utifrån samma utgångspunkt uppmanar Payoff personal och ledning att ha en löpande dialog kring likabehandling av deltagare. Flera deltagare berättar att de upplever att deltagare får olika behandling. Likabehandling bör vara en grundläggande princip i arbetet med deltagarna i gruppen. Men vid de tillfällen när personalen bedömer att det behövs individuell anpassning är det viktigt att det görs utifrån liknande principer i personalgruppen och att det i så fall finns tydliga orsaker till att principen för likabehandling frångås.

Resultat och måluppfyllelse

Sammanlagt har 18 deltagare varit inskrivna i C2C/PIMA under perioden 2017-01-01 till 2017-12-31, varav 12 deltagare har genomgått insatsen och tagit nästa steg i sin utveckling. Övriga, sex personer, är fortfarande kvar i insatsen. Resultatet av samtliga som skrivits in fördelar sig enligt nedan på aktuella kategorier:

- Avslutade till arbete: 7 st, varav 4 st även har studerat
- Avslutade pga misskötsel: 3 st
- Avslutade pga graviditet: 2 st
- Fortfarande är inskrivna: 6 st
- Dropouts 0 st (avslutade inom 3 första månaderna)

Effektmålet på individnivå är att minst 60 procent av deltagarna ska vara i arbete eller studier efter 18 månader i projektet. Genom att sju deltagare, av de tolv som har genomgått hela insatsen, har gått till arbete har projektet ett resultat på cirka 58 procent. Om ytterligare en deltagare hade kommit i arbete hade målet överstigit.

Fyra av deltagare som har gått till arbete har studerat samtidigt. Studier är en viktig skyddsfaktor för att inte hamna i utanförskap, det visar både erfarenhet och forskning. Det kan därför vara relevant för projektet att reflektera kring hur studier ska kunna stärkas ytterligare inom C2C-metodiken.

Projektet har också ett samhällsekonomiskt mål, där de satsade resurserna i projektet ska betala tillbaka sig till samhället på 18 månader. Uppföljning av det målet kommer att genomföras inom ramen för den samhällsekonomiska utvärdering som Payoff genomför, vilket kommer att ske under våren 2018.

C2C/PIMA:s syfte är att:

Projekt PIMA ska utveckla, prova och utvärdera metoder, så att C2C ska nå och fungera för alla inom målgruppen, oavsett kön.

C2C/PIMA har också en övergripande målformulering enligt nedan:

Det övergripande målet för PIMA är att utveckla verksamheten och metoderna i Chance 2 Change, för att stärka unga vuxna, 18-25 år, i utanförskap på vägen mot arbete eller studier, för att skapa vinster för individen, omgivningen och samhället.

Utifrån syfte och övergripande mål är det Payoffs uppfattning att en tydligare analys och beskrivning bör göras av projektets metod, målgrupp, resultat och framgångsfaktorer. Exempelvis skulle det kunna ske genom att projektet tar fram en metodbok som en dokumentation som projektet kan använda sig i samband med att projektet avslutas och vid olika spridningsaktiviteter. I en sådan metodbok bör även målet kring samverkan behandlas.

C2C/PIMA väcker intresse

C2C-verksamheten och dess resultat har under de år den funnits och utvecklats skapat intresse både inom och utom Västerås stad. Projektet har vid flertalet tillfällen fått komma och berätta om verksamheten i olika forum och mottagit studiebesök. Projektet är för närvarande inbjudet att presentera verksamheten dels på FINSAM-konferensen i Göteborg under våren 2018 och dels på Almedalsveckan på Gotland.

Hållbarhet och uppföljning

Den grundläggande tanken med C2C/PIMA och hela C2C-verksamheten är att bryta utanförskap hos målgruppen och bygga en grund för deltagarna, så att de kan försörja sig själva och leva ett självständigt liv. De resultat som verksamheten uppvisar pekar på att insatsen fungerar och att deltagarna får stöd att leva ett bättre liv. Men Payoff vill lyfta fram behovet att följa upp de mer långsiktiga effekterna, dvs. klarar deltagarna verkligen av att bryta med sitt gamla liv. Det är först då deltagarna klarar av att stå på egna ben även efter att de lämnat insatsen i C2C som de verkliga samhällsekonomiska effekterna slår igenom. Vi tycker därför att det vore intressant om C2C genomför en uppföljning av den livssituation som före detta deltagare har idag, för att kunna bedöma C2C-metodikens hållbarhet och den långsiktiga påverkan som insatsen har på deltagarnas liv.

Styrgruppens uppdrag och inriktning

Styrgruppen för C2C/PIMA är till stor del densamma som den varit ända sedan C2C startade. Styrgruppen har därför en stor kompetens och erfarenhet av metodiken, målgruppen och de frågeställningar som är aktuella inom projektet. Det är Payoffs bedömning att styrgruppen är väl sammansatt, har hög närvaro och ett stort engagemang.

Det är styrgruppens uppdrag att stödja och styra C2C/PIMA. Men Payoff vill poängtera vikten av att se till helheten för hela C2C-verksamheten. C2C/PIMA påbörjar nu sitt sista projektår och det finns en plan att projektet ska implementeras. Det är då viktigt att styrgruppen lyfter upp kill-verksamheten till samma fokus som tjej-verksamheten, så att implementeringsprocessen fokuserar på hela verksamheten, hela målgruppen och hela personalgruppens utmaningar, förutsättningar och möjligheter.

Implementering

Västerås stad arbetar på ett strukturerat och planerat sätt med implementeringsprocesser för sina projekt. I många av de projekt som Payoff stödjer finns implementeringsarbetet beskrivet redan i projektansökan. Payoff vill lyfta fram vikten av detta arbete. Vi kan konstatera att implementeringsarbetet i C2C/PIMA-projektet sker i god tid, tas med i det ordinarie budgetarbetet och att underlag för beslut kommer att arbetas fram.

Som en mer allmän implementeringsfråga vill Payoff lyfta möjligheterna att utnyttja pedagogiken i C2C, så att den kan användas även för andra målgrupper. Det bör rimligtvis finnas fler målgrupper som:

- Behöver förstå hur det svenska samhället fungerar.
- Behöver förstå hur den svenska arbetsmarknaden fungerar.
- Behöver extra stöd att utvecklas i grupp, inkl. individuell coaching.
- Behöver extra stöd på grund av psykisk ohälsa.
- Behöver extra stöd på grund av svag ekonomi.

Payoff vill därför uppmuntra Västerås stad till att mer aktivt diskutera på vilket sätt och i vilken form som erfarenheter och kompetens från C2C-verksamheten kan utnyttjas för att fler invånare ska kunna få ett utökat stöd, så att de på sikt kan leva ett bättre och mer självständigt liv tillsammans med sina familjer.

Rekommendationer

Utifrån vad som beskrivits i denna delrapport vill Payoff lyfta fram följande rekommendationer till projektet:

- Öka fokus i det allmänna upplägget mot att deltagarna ska komma i arbete, vilket det finns en tydlig efterfrågan av från deltagarna, exempelvis genom att:
 - Mer fokus på att skriva CV och söka faktiska jobb
 - Få möjlighet att träna jobbintervjuer och rollspel
 - Anordna träffar med arbetsgivare och fler studiebesök
 - I större utsträckning reflektera över ”studiespåret” för att se vilka deltagare som bör inrikta sig mot studier som ett första steg, innan de söker vidare till jobb
- Säkerställa att det finns flexibla anställningsformer, vilka stödjer deltagarna i deras utvecklingsprocess mot arbete. Att kunna ta steget ut i arbetslivet med stöd av projektet är en framgångsfaktor som inte får hindras av att regelverket för olika typer av anställningsformer inte stämmer överens med deltagarnas situation.
- Arbeta med och höja kvaliteten i planeringen av den dagliga verksamheten, så att personlig coaching kan kombineras med att alla i gruppen har tydlig och meningsfulla aktiviteter och sysselsättning. Inga deltagare ska behöva hamna i ”väntläge” under den tid som de befinner sig i C2C-verksamheten.
- Tydliggöra personalens riktlinjer och principer vad gäller sekretess och likabehandling av deltagarna i gruppen. Vid behov av särbehandling måste förståelse skapas hos berörda.
- Fortsätta det påbörjade arbetet med att samutnyttja personalen inom C2C och C2C/PIMA, så att kompetens utnyttjas på ett optimalt sätt i förhållande till deltagarnas behov och att personalen får möjlighet att arbeta med arbetsuppgifter som ligger inom deras egna intresseområden.
- Fortsätta det påbörjade arbetet med att säkerställa att den dagliga ledningsfunktionen för C2C och C2C/PIMA i större utsträckning finns närvarande i C2C/PIMA-verksamheten.
- Säkerställa tydligare riktlinjer för hantering av sekretessinformation, i enlighet med GDPR, samt delegation för att fatta avgörande beslut, exempelvis att stänga eller avsluta en deltagare på grund av misskötsel.
- Styrgruppen behöver ta ett utökat ansvar och säkerställa att C2C/PIMA får tillgång till en kontakt inom Vuxenpsykiatrin, vilket kan fungera som ett bollplank i hanteringen av frågeställningar och deltagare med behov av extra stöd.
- Projektet får i uppdrag att ta fram en metodbok för att besvara det övergripande syftet med projektet, vilket också blir en dokumentation som kan användas vid spridningsinsatser.
- Fortsätta det strukturerade arbetet inför beslut om implementering och därefter förberedelser inför att bedriva PIMA inom ramen för den ordinarie C2C-verksamheten. Det är då viktigt att styrgruppen fokuserar på den hela C2C-verksamheten, hela målgruppen och hela personalgruppens utmaningar, förutsättningar och möjligheter.

Genom denna rapport hoppas Payoff AB att kunna bidra till projektets fortsatta positiva utveckling och uppnå projektets målbild.

Göteborg, den 23 januari 2018

Jonas Huldt
Payoff Utvärdering och Analys AB